

Uppdrag på Laisälven

I forskningssyfte skulle några fiskevårdsarbetare fånga tio harrar i Laisälven, en älv som stigit närmare en halvmeter på senaste dygnet. Ett tufft uppdrag, även för erfarna flugfiskare. Fiskejournalen följde med för att se hur det gick...

calle.bredberg@fiskejournalen.se

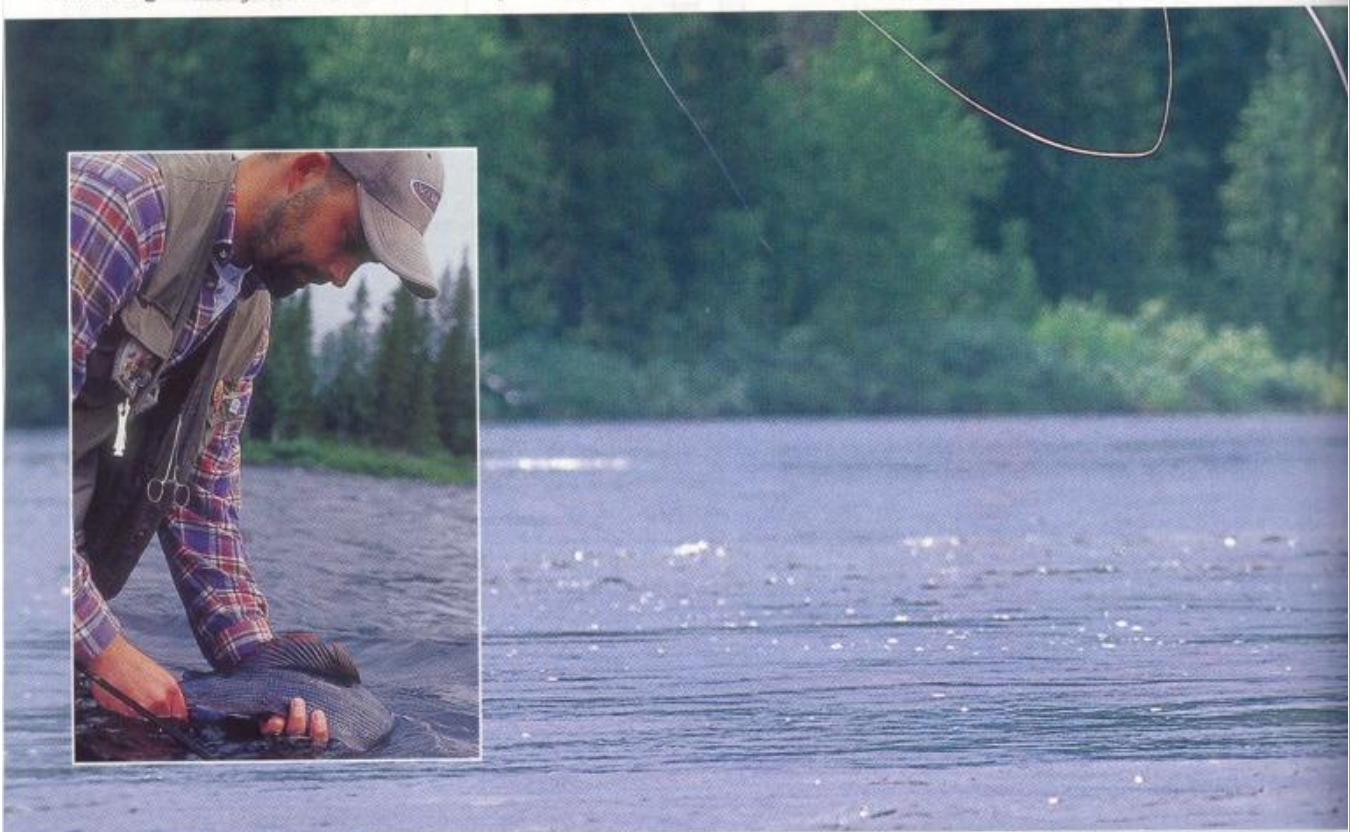
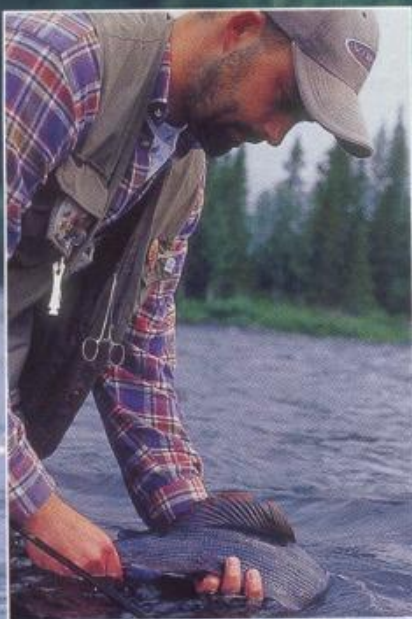

Av: Calle Bredberg

Efter en halvtimmes fiske i Sadeforsen känns det verkligen som "mission impossible".

En längre tids värmebölja har nyligen tagit slut och följts av intensiva åskoväder med stora regnmängder varvat med kortare perioder av solsken. Följden har blivit att de regnkänsliga älvarna har

stigit snabbt och blivit näst intill ofiskbara. Under bara det senaste dygnet har Laisälven stigit fyrtiofem centimeter. I jämförelse med grannälven, Vindelälven, är detta dock inte så märkvärdigt. Där har man nämligen mätt upp att älven har höjt sig med hela en meter!

Ingen av killarna, Magnus, Stig eller Thomas, har känt den minsta dragning i linan. De herrar som Boliden Mineral beställt för tungmetallanalys känns lika långt borta som den svenska sommaren. Under en paus i fisket berättar Magnus Bidner, fiskeansvarig i Sorsele, om uppdraget:

– Då Laisvallgruvan ligger en bit uppströms i älven brukar gruvbolaget undersöka vattendragets status emellanåt. När vi föreslog att de skulle kosta på sig en analys av Laisälvens harrar hakade de på direkt, konstaterar Magnus.

Fiskar som en mink

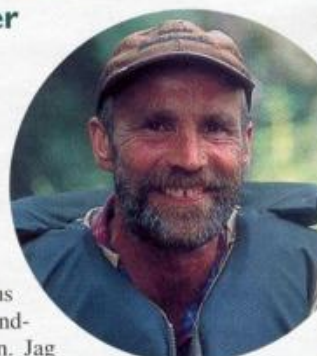
Magnus byter till ett guldribbat haröra med guldska, modell större, den tyngsta flugan som finns att hitta i hans flugaskar. De korta kasten går nästan rakt uppströms för att flugan om möjligt ska nå ner till botten när den vänder nedanför honom. I andra vändningen ser jag hur det stramar till som hastigast i linan och Magnus utbrister ett gurglande läte över den missade fisken.

Redan i nästa kast sitter dock fisken. En halvkilosharr som en kort stund senare landas och snabbt återutsätts.

– Va fasiken? Skulle inte ni ha fiskprover? skriker jag åt Magnus.

– Jo, men vi måste ha färsk fisk. Vi tar dem på slutet av dagen, replikerar fiskaren i forsen med ett pilemariskt leende.

– Det har blivit mer gott om storharr på senare år, vilket säkert beror på att fler avelsdugliga harrar släpps tillbaka.

Stig Lundgren

Magnus verkar ha hittat den rätta fiskemetoden för på kort tid landar och returnerar han ytterligare fyra harrar, där den största väger sisådär åtta hekto.

Samtidigt som jag beundrar Magnus effektivitet släntrar Stig "Mr Laisälven" Lundgren fram till min åskådarplats vid älven. Jag missar givetvis inte ett ypperligt tillfälle att få växla några ord med den som antagligen känner Laisälvens fiskevårdsområde bättre än någon annan.

Förutom att Stig är tillsyningsman i fiskevårdsområdet sköter han ved- och sophantering och mycket annat. Själv kallar han sig allt-i-allo, en benämning som passar mycket bra på denna eldsjäl. Efter många års fiskeerfarenheter har han dock kvalificerat sig som expert på fisket i älven.

– Laisälven är främst ett harrfiskevatten. Öringen får anses vara bonusfisk, berättar Stig.

Laisälven...

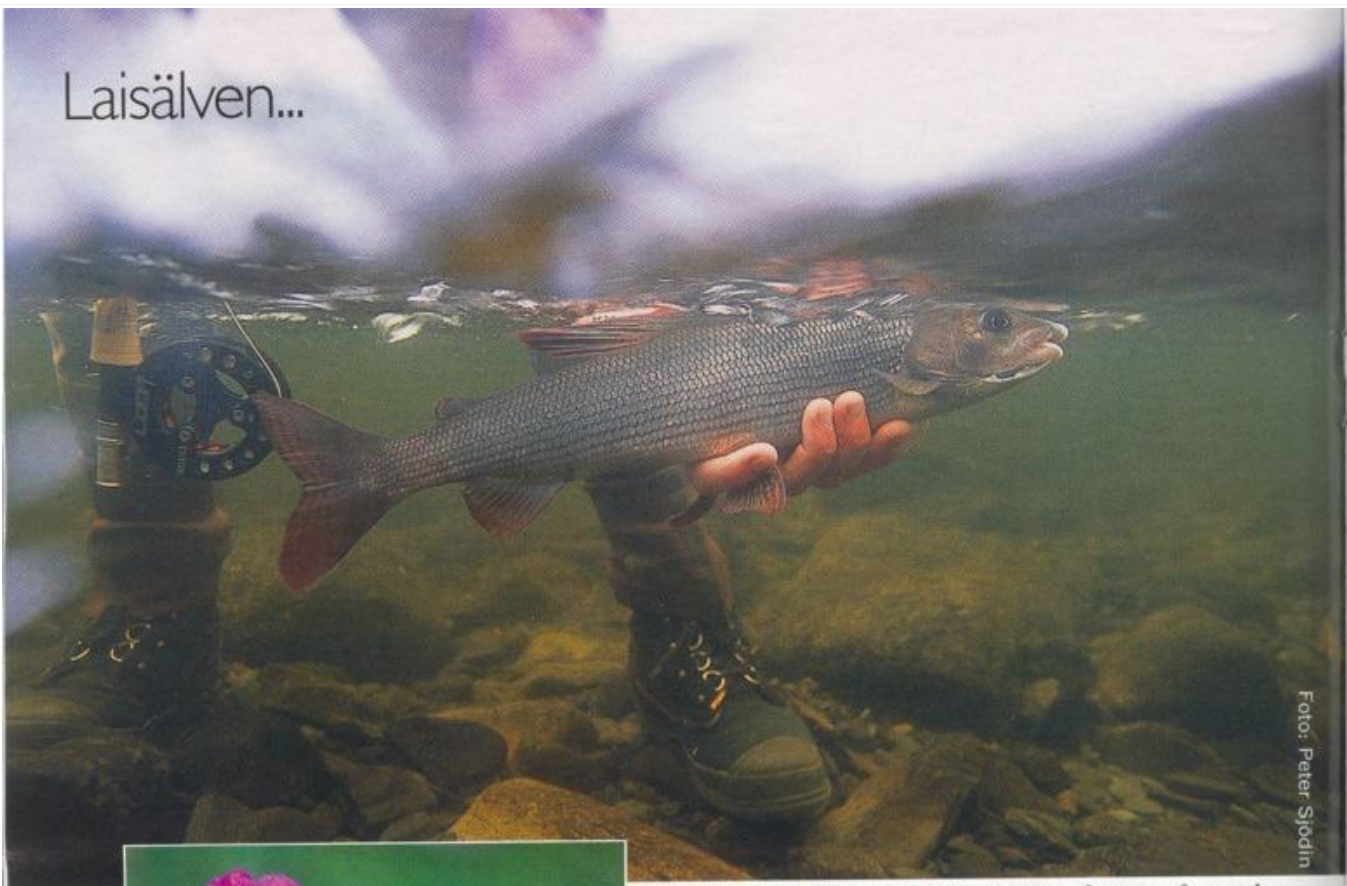
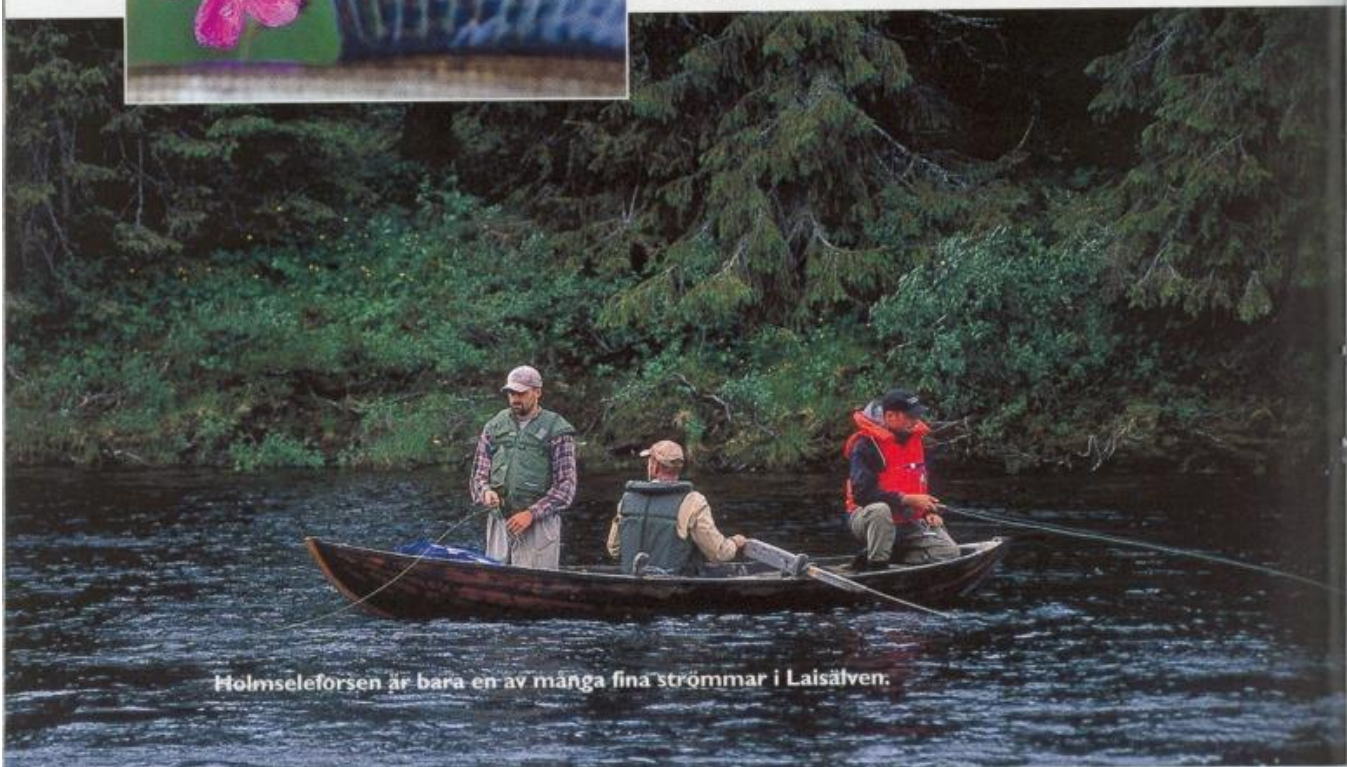

Foto: Peter Sjodin

Harrfisket i Laisälven har blivit bättre på senare år, mycket tack vare att sportfiskarna kommit till insikt att de avelsdugliga fiskarna bör släppas tillbaka.

Problemet är, precis som idag, att älven ofta går hög under försäsongen. Enligt Stig är torrflugefisket normalt bäst i augusti och september.

Holmseleforsen är bara en av många fina strömmar i Laisälven.

Förvaltning med resultat

Även om älven inte bryr sig om några gränsdragningar ändrar den karaktär en aning när länsgränsen passeras.

– Fisket är lika bra utefter hela sträckan, men i den västerbottniska delen av älven är forsarna vildare och strömmarna hårdare. Flugfiskarna brukar trivas bäst på den norrbottniska sträckan där forsarna är lugnare och älven mer lättvadaad, kommenterar Stig.

Sedan det länsöverskridande fiskevårdsområdet bildades för femton år sedan och nätfisket försvann har fisket i Laisälven blivit allt bättre.

– Det har blivit mer gott om storharr på senare år, vilket säkert beror på att fler avelsdugliga harrar släpps tillbaka. Införandet av pimpelförbudet från och med den 15 april har också varit positivt, konstaterar Stig.

Trots sina brinnande ambitioner för Laisälvens framtid som sportfiskevatten vill Stig gärna tona ner sin egen roll och lyfta fram en annan eldsjäl, Gunnar Eklund, ordförande i fiskevårdsområdet.

– Utan Gunnar hade vi aldrig varit där vi är idag. Han är en enorm tillgång, en otroligt hårt arbetande eldsjäl, berättar Stig.

Dagen till ära har Stig gett oss tillgång till sin gamla, trogna forsbåt, som är idealisk när det gäller att transportera sig över och mellan forsarna. Han är en mästare på att hantera båten i forsen, även om matematiken inte är den bästa för dagen. Stig är dock helt klart till mer än hundra procent karl.

– Det handlar till 95 procent om teknik och 25 procent om råstyrka, förklarar den senige veteranen och styr båten nedströms mot nästa fors.

Tre personer räcker dock för att fylla forsbåten, så vi vandrar ner till bilen och tar hästkrafterna nerför älven.

Några forsar och ett antal harrar senare möter vi expeditionsdeltagarna vid Holmseleforsen, där uppdraget ska slutföras. Det är alltså här som de tio "proverna" ska bärgas.

Magnus vadar ut och tar plats i forsen. Givetvis ger Magnus bländande teknik omedelbart resultat, men när han släpper tillbaka harren blir jag tvungen att skrika åt honom igen.

– Vad sjutton släppte du tillbaka harren för?

– Javisst ja. Jag glömde..., svarar Magnus och lägger ut sin tunga nymf ännu en gång.

Kul misslyckande

Några kast senare lyfter Magnus upp nästa harr – och krokas loss den! Jag skakar på huvudet samtidigt som Stig fyller min kåsa med rykande kaffe. Jag börjar miss-tänka att detta är ett mycket svårt uppdrag för Magnus. Han har helt enkelt inte samvete att ta upp någon harr.

Plötsligt hör jag hur någon ylar nere vid älven. Jag tömmer kaffekåsan och snubblar ner till vattnet, där Magnus står med djupt böjt spö med Stig vid sin sida. Det syns direkt att det är en tung fisk som Magnus krokas fast.

– Är det en gädda? frågar jag på min bästa skämtdialekt.

– Nej, en lake! skojar Stig tillbaka.

Faktum är att det är en riktigt grann harr, med all säkerhet dagens största.

Som ofta när det gäller harrfisket får fiskaren jobba länge på närdistans med sitt byte. I den starka strömmen är harren en mästare på att spjärna emot och använda strömmen till sin fördel. I det här fallet tvingas Magnus att drilla fisken i närmare en kvart, trots att han är fullt medveten om att det varma vattnet inte medger några längre drillningar.

Så småningom tröttnar ändå harren och låter sig ledas in mot Magnus vadare. Kilosharren är mycket trött men Magnus har gett sig sjutton på att den ska pigga till och släppas tillbaka.

Syresättningsövningarna tar sin tid men harren piggnar faktiskt till och pilar iväg till någon lämplig sten att återhämta sig bakom.

På något vis var det självklart att denna vackra harr skulle återfå sin frihet. Varken jag eller någon annan i sällskapet ifrågasatte Magnus beslut. Avelsvärdet på en fisk av denna kaliber gör den alltför värdefull för Laisälven. Vänads- och leverprov går dessutom utmärkt att ta på mindre harrar.

Javisst ja, proverna!! Näja, det ordnar sig säkert vid något senare tillfälle. Tills vidare får vi anse uppdraget som misslyckat. Men det är konstigt att ett misslyckande kan vara så himla kul!

Fotnot

Boliden Mineral fick så småningom sina vänads- och leverprover. Bland annat analyserades bly-, zink- och kadmiumhalterna i harrarna. Resultaten visade att fiskköttet ligger långt under några oroande värden. Vårre var det med en del av proverna från sikar i sjön Laisan, som har fått ta emot utsläppen från den numera nedlagda Laisvallgruvan.

